

KWESTY ZADUSZKOWE

Pierwszą kwestę przeprowadzono 1 XI 1993 r. z inicjatywy założyciela Komitetu Antoniego Sypka, historyka, autora *Przewodników pod Starym Cmentarzu*. Około 20 wolontariuszy kwestowało w Dzień Wszystkich Świętych. W większości kwestowali członkowie założyciele Komitetu. Wśród nich nauczyciele, aktorzy tarnowskiego Teatru, lekarze, dziennikarze, społecznicy. Zebraliśmy wówczas sumę 30 tys. zł. Pierwszym nagrobkiem jaki odrestaurowaliśmy był prześliczny nagrobek Marylki Hacbeilówny zm. w 1894 r. , córce znanego tarnowskiego architekta i budowniczego, który w swym dorobku miał m.in. kamienicę przy ulicy F. Chopina, własność lekarza powiatowego Z. Dzikowskiego, teścia genialnego odkrywcy Jana Szczepanika. Polski Edison zmarł w tej kamienicy w 1926 r.

W 1994 r. powstał Komitet Opieki nad Starym Cmentarzem (KOnSC). Członkowie założyciele Komitetu postanowili, że kwesty od tej pory będą przeprowadzane w Dzień Wszystkich Świętych oraz w Dzień Zaduszny.

Odtąd co roku kwestowano w tych dniach. Do najwytrwalszych kwestarzy należeli: Jan Preiss, prezes tzw. pierwszego Komitetu, Piotr Drobiecki artysta malarz, Wiesław Koziół honorowy prezes KOnSC, Józef Bossowski honorowy prezes KOnSC, Dariusz Januś dziennikarz, Ryszard Lis dziennikarz, Stanisław Olszówka działacz społeczny, Tadeusz Trzos lekarz, Piotr Burdzyński artysta malarz, Anna Bułdys-Moździeż, Robert Moździej, Antoni Sypek, Tadeusz Sypek nauczyciel.

Na wieczną kwestę odeszli w l. 1993-2007

[Jan Preiss](#) prezes tzw. pierwszego Komitetu, wiceprezes KOnSC

[Piotr Drobiecki](#) artysta malarz, pedagog

[Wiesław Koziół](#), honorowy prezes, działacz społeczny

Corocznie członkowie Komitetu zamawiają za spokój ich duszy Mszę Św. w kościele xx Filipinów w Tarnowie.

Od kilku lat kwestujący wręczają darczyńcom tzw. zakładki, na których znajduje się logo Komitetu, oraz wykaz odrestaurowanych przez Komitet nagrobków z pieniędzy zebranych podczas kwest. Co roku zakładki są inaczej projektowane i cieszą się wielkim powodzeniem szczególnie wśród dzieci.

Od 2005 r. dzięki inicjatywie Barbary Tokarzewskiej-Sypek w dzień poprzedzający kwestę oznaczamy każdy odnowiony nagrobkiem specjalnie zaprojektowaną tablicą z datą konserwacji i miejscem na palący się znicz. Doskonale widoczne oznaczenia grobowców orientują odwiedzających cmentarz ludzi.

Blisko 15-letnia tradycja kwestowania na Starym Cmentarzu cieszy się uznaniem tarnowian i odwiedzających groby, corocznie jest oczekiwanym przez wielu wydarzeniem. I nie jest istotna suma pieniędzy zebrana podczas kwesty, chociaż jest ważna. Kwestarze mogą się przekonać o zainteresowaniu tarnowian ich najstarszą nekropolią. O roli i znaczeniu jakie cmentarz odgrywa w świadomości kolejnych pokoleń. Mieszkańcy miasta wiedzą, że na Starym Cmentarzu spoczywają ludzie, którzy tworzyli historię miasta, ci wielcy i ci mniejsi, połączeni po śmierci. Szczególną opieką i miłością otaczają tarnowianie od ponad stu lat Kwaterę Powstańczą (V) tarnowskie campo santo, na którym spoczywają uczestnicy powstań narodowych z 1830, 1846, 1848, 1863, legioniści, żołnierze obu wojen światowych, żołnierze podziemia. W czasach stanu wojennego tajemnicza ręka udekorowała nagrobki w tej kwaterze emblematami „Solidarność”, które w nocy zdejmowali ubecy. W tej kwaterze znajdują się trzy mogiły-symboly najbliższe sercu tarnowian: Wspólna mogiła ofiar chłopskiej rabacji z 1846 r.; Kopiec Powstańców

Styczniowych oraz pomnik nagrobny Rufina Piotrowskiego, powstańca, emisariusza i Sybiraka, najwspanialszy obiekt sztuki sepulkralnej na Starym Cmentarzu dłuta Antoniego Kurzawy. Do tej kwatery od wielu lat mądrzy nauczyciele przyprowadzają uczniów, by uczyć ich historii, tej wielkiej i tej małej, uczyć miłości do Ojczyzny.

Kwestujący mają swoich stałych darczyńców, na których oczekują podczas kwesty, ci zaś rzucają tylko do ich puszek pieniądze, nieraz o wielkim nominale. Jednakże najwspanialszy jest dar od dzieci i osób starszych, emerytów, którzy nigdy nie szczędzą „wdowiego grosza” na rzecz ratowania cmentarza.

Spotkanie kwestarzy odbywane corocznie po udanej kweście stały się prawdziwym salonem towarzyskim, bywanie w nim nobilituje wielu. Przy tradycyjnej kawie i herbacie, przy ciastkach z cukierni Stanisława Bańbora, rodzinie mija czas.

W kweście biorą udział członkowie Komitetu, a także zaproszone osoby. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby każdy chętny przed kwestą zwrócił się telefonicznie czy osobiście do członków Zarządu, który imiennie wyśle zaproszenie.

W organizowaniu kwest od lat bardzo pomocny jest Zarząd Cmentarzy Miejskich, który oddaje do dyspozycji na czas kwesty znajdujące się na cmentarzu pomieszczenie administracyjne wraz z wyposażeniem.

Poniżej wyniki kwest od 2000 r.

Rok	Kwota
2000	10.646
2001	10.396
2002	11.355
2003	14.275
2004	18.654
2005	16.843
2006	15.450
2007	16.500
2008	22.358

W latach 1994-2006 dzięki kwestom odnowiliśmy 25 zabytkowych nagrobków. Oto ich wykaz:

Wykaz odrestaurowanych nagrobków dzięki pieniądząom zebranych podczas kwest na Starym Cmentarzu organizowanych od 1993 r.

Kwesta 1994

1. [Hackbeil Marylka](#)

Córeczka tarnowskiego architekta z przełomu XIX i XX w. zmarła 1894

1995

2. [Kulpińska Helena](#)

Nagrobek *dziewczyny z warkoczem*, zmarła 1908

1996

3. [Siekłowska Tekla](#)

Żona kupca tarnowskiego zm. 1857

4. [Misiński Felicjan](#)

Powstaniec styczniowy, zm. 1881

1997

5. [Boczkowski Szczęsny](#)

Powstaniec styczniowy, tarnowski radny, zegarmistrz, zm. 1897

1998

6. [Richter-Nidecka Tekla](#)

Właścicielka Bistuszowej k. Tuchowa, matka-Polka, zm. 1846

1999

7. [Colo Vincent](#)

Major austriacki, zm. 1855

8. [Starkel Józef Cyryl](#)

Lekarz miejski, społecznik, powstaniec styczniowy, honorowy ob. Tarnowa, zm. 1875 (razem z Oddziałem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie)

2000

9. [Grobowiec Ciołkoszów i Idzikowskich](#)

Zasłużone rodziny tarnowskie z przełomu XIX i XX w.

10. [Grobowiec Robotników](#)

Polegli (5 robotników) w starciu z policją w czasie strajku robotniczego w Tarnowie w 1923 r. (część finansowana przez tarnowskie SLD)

11. [Chylewski Józef](#)

Powstaniec styczniowy, przemysłowiec, kupiec zm. 1900

2001

12. [Rettinger Marianna](#)

Żona tarnowskiego mistrza krawieckiego, radnego zm. 1852 (razem z Zarządem Cmentarzy)

13. [Kelanówna Emma](#)

Uczennica klasy maturalnej Gimnazjum ss. Urszulanek, zm. 1919

2002

14. [Delekta Jakub](#)

Mistrz cukierniczy, właściciel kawiarni (dziś Tatrzańska) zm. 1914

15. [Drank Kornel](#)

Snycerz, autor wielu prac w drewnie m.in. w katedrze tarnowskiej zm. 1871

2003

16. [Sidorowicz Dominika](#)

Żona właściciela Apteki Pod Aniołem w Tarnowie (rynek) zm. 1836

17. [Siekierzyński Franciszek](#)

Tarnowski dependent adwokacki, zm. 1884

2004

18. [Göttman Olga](#)

Uczennica 4. klasy Szkoły Żeńskiej, zmarła w 1900 r.

19. [Bissacchini Ferdynand](#)

Komisarz powiatowy, Włoch urodzony w Modenie, zmarł w 1893

20. [Sęk Michaś](#)

Syn profesora gimnazjalnego, zmarł w 1893

21. [Żałobnica NN](#)

Żałobnica, piękny figuralny nagrobek z I połowy XIX w., NN

2005

22. [Kozłowska Anusia](#)

Uczennica Szkoły Żeńskiej zm. 1921

23. [Tretter Leokadia](#)

Matka powstańców z 1846 r. zm. 1839

24. [Schnitzel Brygida](#)

Żona Michała, protoplasty zasłużonej dla Tarnowa galicyjskiego rodziny zm. 1831

25. [Biliński de Słotyło Pantaleon](#)

Dyrektor szkoły normalnej w Tarnowie zm. 1834

2006

25. [Sztogryn Julian](#) zm. 1900, synek Włodzimierza i Marii

26. [Rotter Bronuś](#) zm. 1897

27. [Smolik Juluś](#) zm. 1896

28. [Krupski Wojciech](#) zm. 1853

2007

29. [Nitsche Karol](#) 1829-1842, uczeń III klasy gimnazjum tarnowskiego; [Stanisław Łachociński](#) 1848-1903, urzędnik sądowy

2008

30. [Alfred Ludwik Jan Coligny Le Riche](#) 1838-1866

31. [NN](#) zm. ok. 1850 (*nagrobek z hełmem rzymskim i mieczami*)

32. [NN](#) zm. ok. 1850 (*nagrobek z herbem*)